

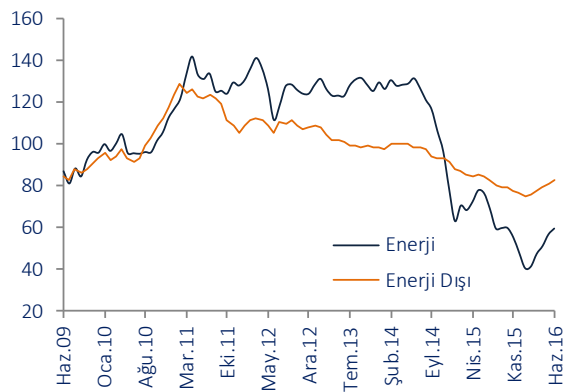
- Emtia fiyatları endeksi Haziran ayında %3,1 oranında yükselerek Şubat ayından bu yana devam eden artışını sürdürdü. Bu dönemde doların seyri emtia fiyatları üzerinde etkili olurken, Brexit nedeniyle bozulan risk algısı fiyatları yukarı yönlü destekleyen en önemli faktör oldu. Dönemsel gelişmelerin yanında arz yönlü sıkıntılar da emtia fiyatlarını yukarı yönlü desteklemeye devam ediyor.
- Çin'de büyümenin ivme kaybetmesi sonrası Çin kaynaklı emtia talebinin gerilemesinin emtia fiyatları üzerinde yarattığı aşağı yönlü baskının son aylarda kaybolduğu gözleniyor.
- Gelişmekte olan ekonomilerdeki büyümeye ilişkin soru işaretleri ve Brexit kararının yarattığı belirsizliklerin risk algısında yarattığı bozulma güvenli liman yatırımlarına yönelimi de destekledi. Bu paralelde aylık bazda %1,2 oranında artan değerli metal fiyatlarında yılbaşından bu yana artış %19,2 olarak kaydedildi.
- Tarım ürünleri endeksi Haziran ayında %2,9 oranında artarken, metal endeksi %0,3 oranında yükseliş kaydetti.

EMTİA FİYAT ENDEKSLERİ (2010=100)

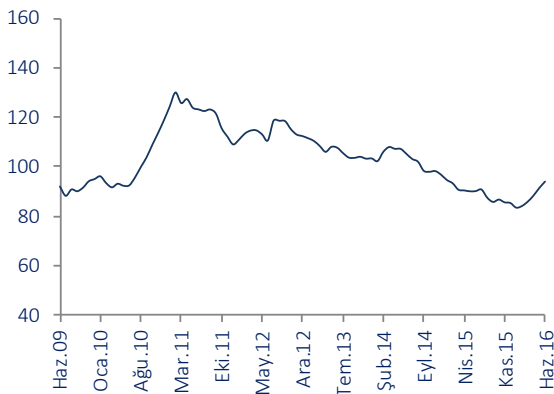
Emtia Fiyatları Genel Endeksi

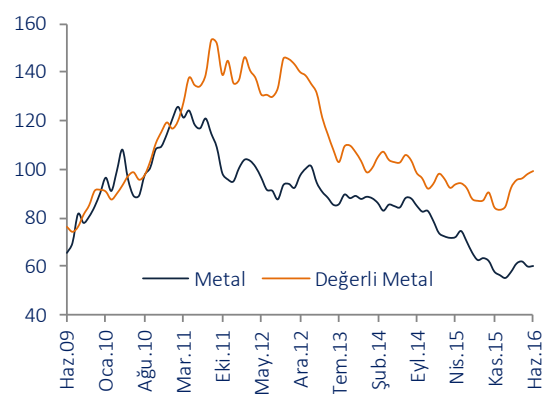
Enerji ve Enerji Dışı

Tarım *

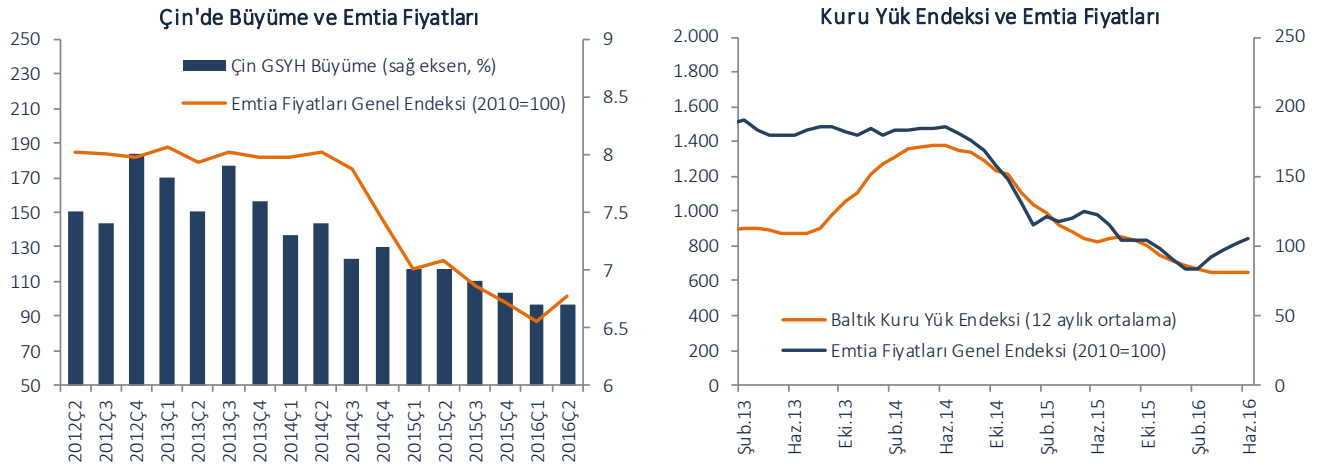

Metal *

EMTİA PİYASALARINDA SON GELİŞMELER

- Emtia fiyatları 2016'nın ilk aylarından itibaren yeniden yükselmeye başladı. Bu dönemin genelinde doların zayıf bir seyir izlemesi fiyatları yukarı yönlü desteklerken, küresel ekonomiye ilişkin nispeten olumlu beklentiler bu yükselişe zemin hazırladı. Çin'in büyümesinin %6,5 düzeyinde istikrar kazanacağına yönelik beklentiler de fiyatlar üzerindeki baskıyı hafifleterek, yılın ikinci çeyreğinde emtia fiyatlarının yükselmesini sağladı. Küresel dış ticaret hacmi emtiaya olan talebin en önemli göstergesi olarak kabul edilirken, bundaki artışın sınırlı olsa da sürmesi fiyatları artıran bir diğer etmen oldu. 2008 krizi öncesinde küresel ekonomik aktivitenin en önemli öncü göstergelerinden olan Baltık kuru yük endeksi, piyasalardaki normalleşme ile birlikte bu konumunu yeniden kazanmış görünüyor. Son yıllarda emtia fiyatları ile kuru yük endeksi arasındaki ilişki dikkat çekiyor. Son aylarda bu ilişkinin bir miktar bozulduğu gözlemlense de konjonktürel gelişmelerin bu durumda etkili olduğu, önümüzdeki aylarda iki endeksin birbirine yakınsayacağı düşünülüyor.

- Petrol fiyatları Haziran ayında ortalama 47,7 dolar/varil düzeyinde seyrederken, aylık bazda en düşük düzeye gerilediği Ocak ayına kıyasla %60'ın üzerinde değer kazanmış oldu. Haziran ayında OPEC ülkelerinde üretim artışına rağmen, mevsimsel olarak artan talep ve bazı üretim bölgelerinde yaşanan sıkıntılar nedeniyle petrol fiyatlarındaki artış Haziran ayında da sürdü. Brexit referandumunu sonrasında önümüzdeki döneme ilişkin artan belirsizlikler ve dalgalı seyreden dolar da petrol fiyatlarında oynaklığın artmasına neden oldu.
- Doğalgaz piyasasında ise iki kıta arasında önemli farklılıklar gözlemlendi. ABD'de doğalgaz ile elektrik üreten santrallerdeki aşırı tüketim ve doğalgaz stoklarındaki gerileme Haziran'da fiyatların %33,5 oranında artmasına neden olurken, Avrupa'da olağan seyreden talep koşulları çerçevesinde doğalgazın fiyatı %2,2 ile daha sınırlı oranda yükseldi.
- Şeker, mısır ve kahve üretiminde dünyanın önde gelen ülkelerinden olan Brezilya'da şiddetli yağışların ürün rekoltesini olumsuz etkileyeceği beklentisi ülkenin söz sahibi olduğu ürünlerde fiyatların artması ile sonuçlandı. Ayrıca Brezilya ekonomisinin içinde bulunduğu resesyon fiyatlar üzerinde yukarı yönlü baskı yaratıyor.
- Pirinç fiyatları Asya ülkelerinde gerileyen üretim nedeniyle %1,8 oranında artış kaydederken, olumlu rekolte beklentileri paralelinde Mayıs ayında son 6 yılın en düşük seviyesine inen buğday fiyatları Haziran ayında bir miktar yükseldi.
- Metal fiyatları endeksi Mayıs ayındaki %3,3'lük gerilemenin ardından Haziran ayında nispeten yatay seyretti. Yüksek üretim düzeyi ve artan stoklar demir cevheri ve bakır fiyatlarının önemli ölçüde gerilemesine neden olurken, dünya çinko üretiminin gerilemesi çinko fiyatlarını artırdı. Nikel fiyatları da olumlu seyreden talep koşulları ve Endonezya kaynaklı arzın gerilemesi ile yükseldi.

EMTİA PİYASALARINDA BEKLENTİLER

- Dünyada ekonomik aktivitenin nispeten yatay seyredeceği tahmin edilirken, dış ticaret hacmi artışının cüzi oranlarda gerçekleşeceği beklentisi, yılın ikinci yarısında emtia fiyatlarının dalgalı ancak yatay seyredeceğine işaret ediyor.
- Petrol fiyatlarına ilişkin tahminler önümüzdeki aylarda fiyatların yatay seyredeceğini öngörürken, İran kaynaklı petrol arzındaki artışın ve OPEC'in üretim seviyesinin fiyatlar üzerinde etkili olması bekleniyor.
- 2016 yılının ilk çeyreğinde gerileyen ancak ikinci çeyrekte yaşanan olumsuz hava koşulları nedeniyle yükseliş eğilimine giren tarımsal ürün fiyatlarındaki dalgalı seyrin yılın ikinci yarısında da sürmesi beklenirken, yüksek rekolte beklentilerinin gerçekleşmesi durumunda fiyatların yeniden gerileyeceği tahmin ediliyor. Öte yandan, 2017 yılında ise tarımsal ürün fiyatlarında eğilimin yukarı yönlü olacağı tahmin ediliyor.
- Metal fiyatlarında yılın ilk yarısında yaşanan artışın yılın ikinci yarısında sürmeyeceği, başta Çin olmak üzere gelişmekte olan ülkelerde üretimin zayıf seyrinin fiyatları aşağı yönlü baskı altında tutacağı öngörülmüyor.

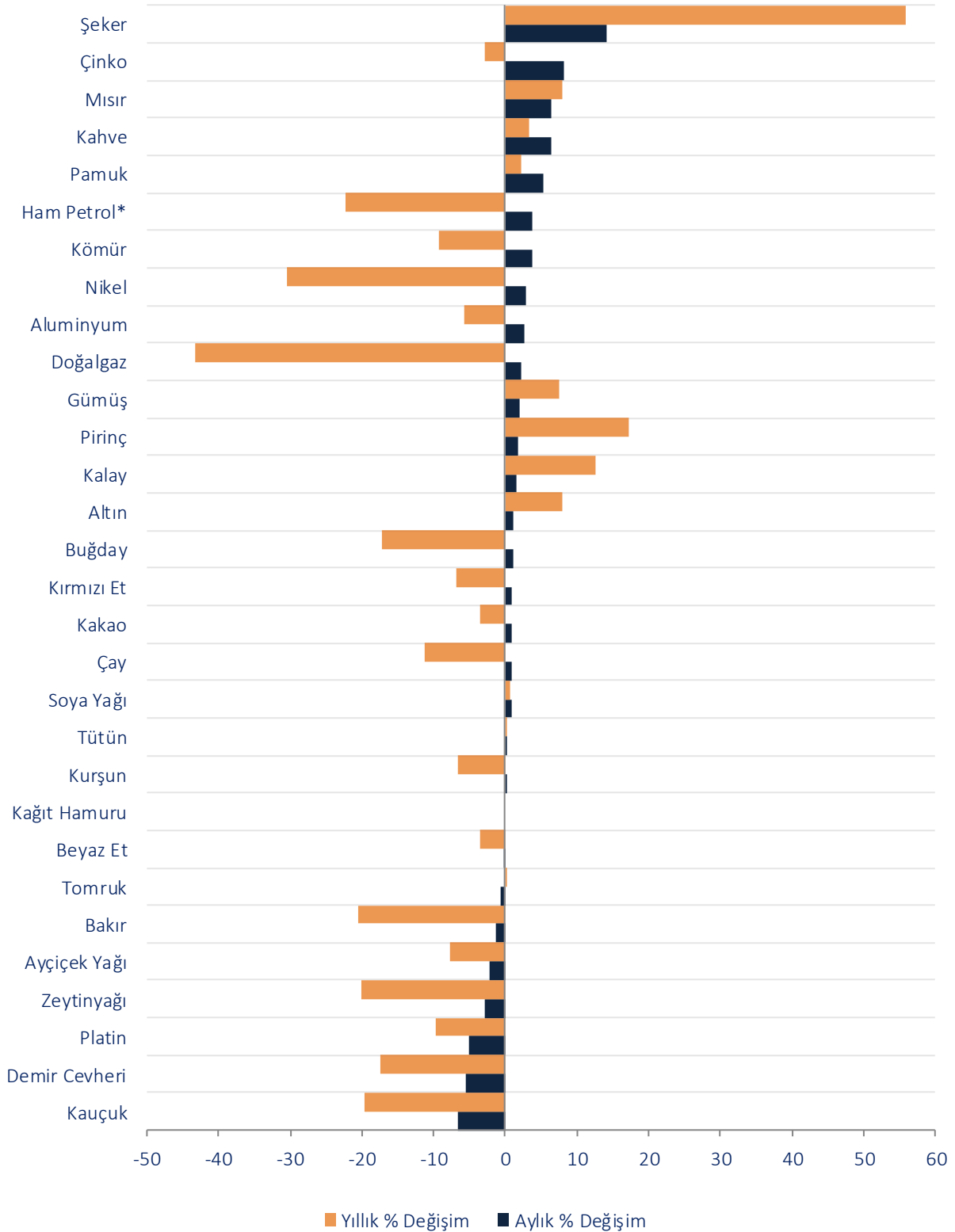
EMTİA FİYATLARI: Gerçekleşme ve Tahminler

		Gerçekleşme				Tahmin			
		2000	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2020
Enerji									
Ham Petrol*	USD/varil	28.2	104.1	96.2	50.8	41.0	50.0	53.3	60.4
Kömür	USD/ton	26.3	84.6	70.1	57.5	50.0	51.0	52.1	54.2
Doğalgaz (Avrupa)	USD/milyon btu	3.9	11.8	10.1	7.3	4.5	4.8	5.1	5.8
Tarım									
Kakao	USD/kg	0.9	2.4	3.1	3.1	3.1	3.0	2.9	2.8
Kahve	USD/kg	1.9	3.1	4.4	3.5	3.3	3.3	3.3	3.4
Çay	USD/kg	1.9	2.9	2.7	2.7	2.6	2.7	2.7	2.8
Soya Yağı	USD/ton	338	1,057	909	757	775	797	820	868
Mısır	USD/ton	89	259	193	170	165	170	176	188
Pirinç	USD/ton	202	506	423	386	375	379	383	390
Buğday	USD/ton	114	312	285	204	180	188	197	216
Kırmızı Et	USD/kg	1.9	4.1	5.0	4.4	3.8	3.8	3.9	4.0
Beyaz Et	USD/kg	1.3	2.3	2.4	2.5	2.5	2.5	2.4	2.4
Şeker	USD/kg	0.2	0.4	0.4	0.3	0.3	0.3	0.3	0.4
Tomruk	USD/metre küp	275	464	465	389	390	401	412	436
Pamuk	USD/kg	1.3	2.0	1.8	1.6	1.6	1.6	1.7	1.8
Kauçuk	USD/kg	0.7	2.8	2.0	1.6	1.4	1.4	1.5	1.7
Tütün	USD/ton	2,976	4,589	4,991	4,908	5,000	4,942	4,884	4,771
Metal									
Alüminyum	USD/ton	1,549	1,847	1,867	1,665	1,600	1,649	1,700	1,806
Bakır	USD/ton	1,813	7,332	6,863	5,510	5,000	5,190	5,388	5,807
Demir Cevheri	USD/kuru ton	28.8	135.4	96.9	55.8	50.0	51.5	53.0	56.2
Kurşun	USD/ton	454	2,140	2,095	1,788	1,775	1,827	1,880	1,992
Nikel	USD/ton	8,638	15,032	16,893	11,863	9,200	10,029	10,933	12,992
Kalay	USD/ton	5,436	22,283	21,899	16,067	15,000	15,652	16,333	17,783
Çinko	USD/ton	1,128	1,910	2,161	1,932	1,800	1,858	1,919	2,046
Altın	USD/troy ons	279	1,411	1,265	1,161	1,150	1,132	1,115	1,081
Gümüş	USD/troy ons	5.0	23.8	19.1	15.7	15.0	15.1	15.2	15.4
Platin	USD/troy ons	545	1,487	1,384	1,053	950	999	1,051	1,164

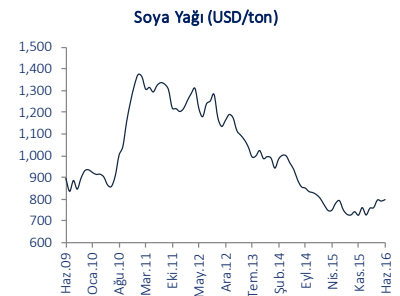
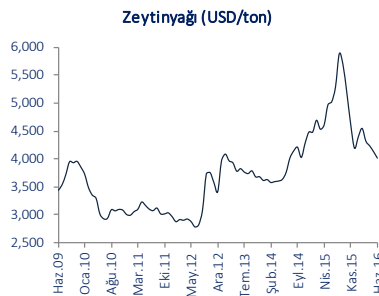
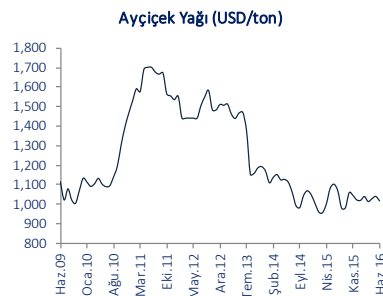
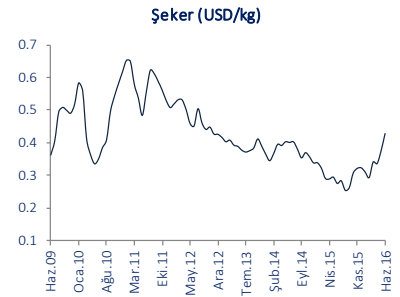
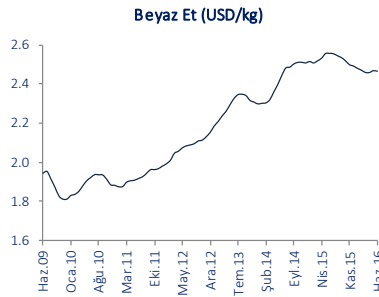
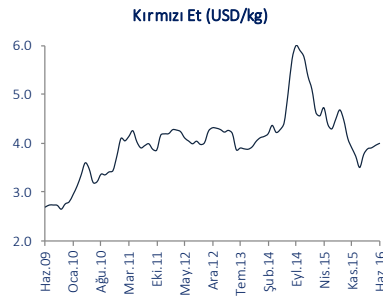
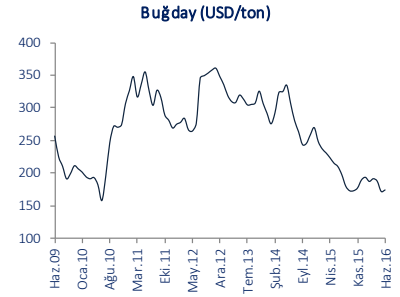
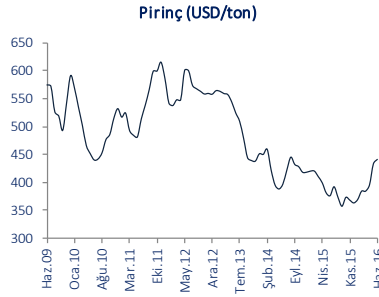
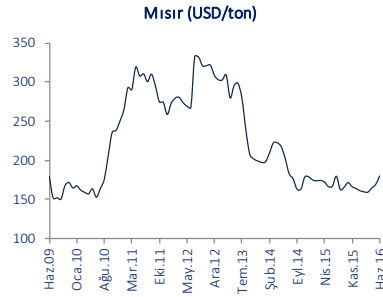
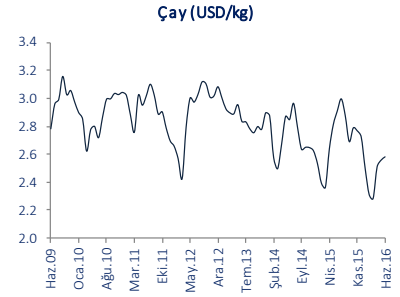
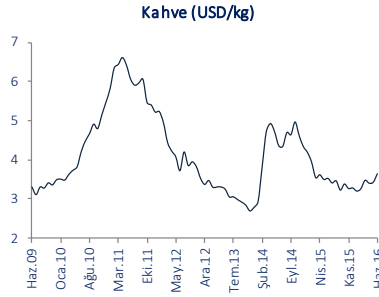
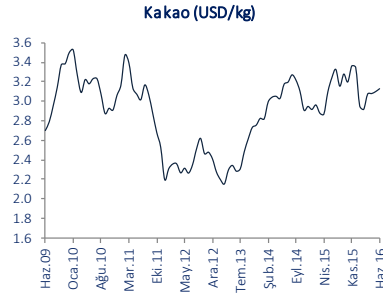
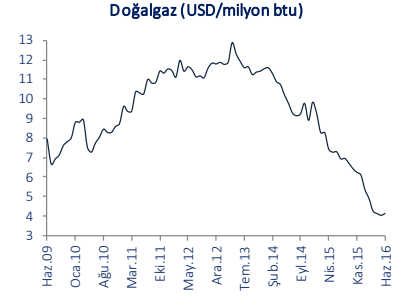
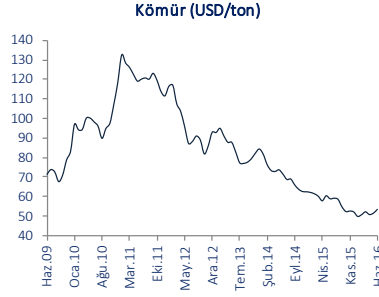
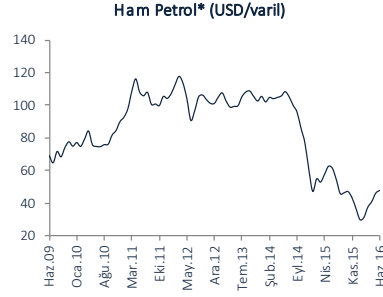
Kaynak: Dünya Bankası

* Brent, WTI ve Dubai petroleri spot fiyatları ortalamasıdır.

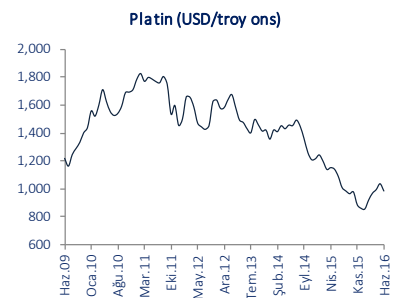
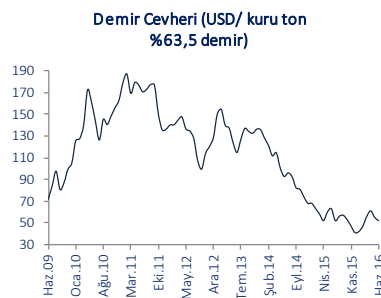
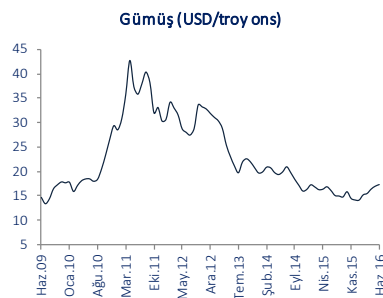
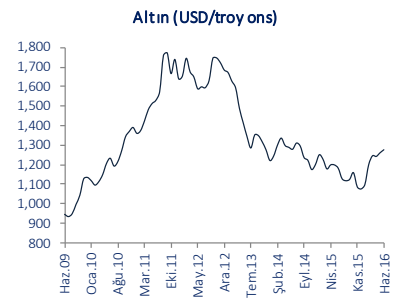
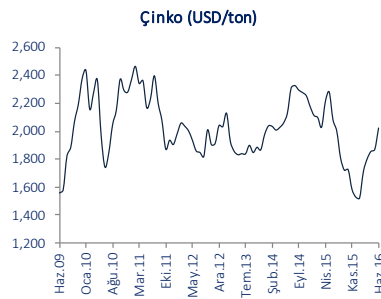
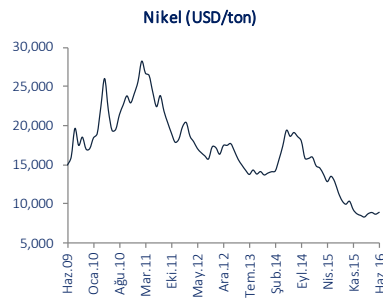
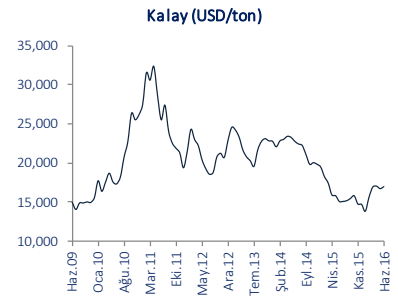
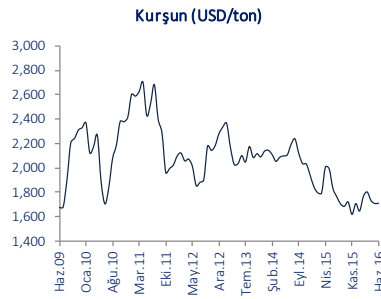
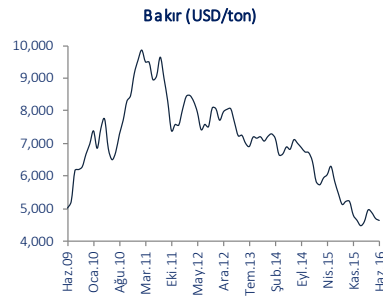
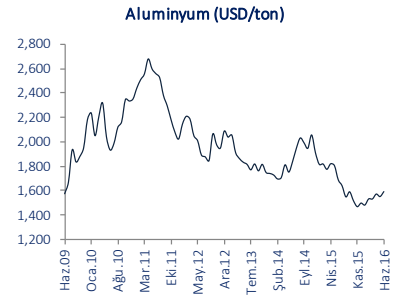
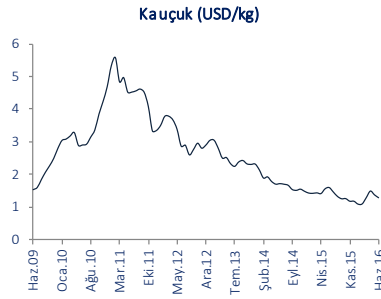
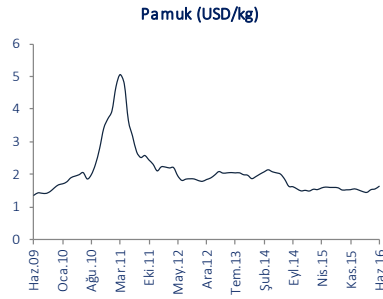
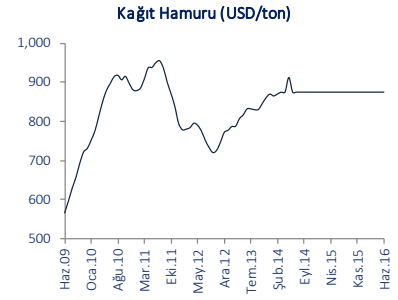
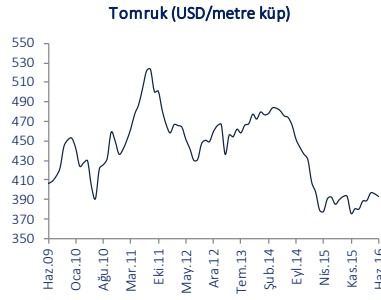
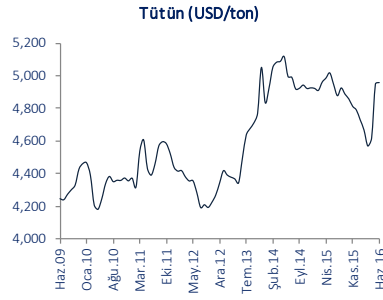
Emtia Fiyatlarında Değişim Oranları (Haziran 2016)

EMTİA FİYATLARI - I

EMTİA FİYATLARI - II

Türkiye İş Bankası A.Ş. - İktisadi Araştırmalar Bölümü**İzlem Erdem - Bölüm Müdürü**

izlem.erdem@isbank.com.tr

Bora Çevik - Uzman

bora.cevik@isbank.com.tr

Alper Gürler - Birim Müdürü

alper.gurler@isbank.com.tr

Ahmet Aşarkaya - Uzman

ahmet.asarkaya@isbank.com.tr

H. Erhan Gül - Müdür Yrd.

erhan.gul@isbank.com.tr

Ayşe Betül Öztürk - Uzman Yrd.

betul.ozturk@isbank.com.tr

Dilek Sarsın Kaya - Uzman

dilek.kaya@isbank.com.tr

Bütün yayınlarımıza <http://ekonomi.isbank.com.tr> adresinden erişebilirsiniz.

Bu rapor Bankamız uzmanları tarafından güvenilir olduğuna inanılan kamuya açık kaynaklardan elde edilen bilgiler kullanılmak suretiyle, sadece bilgilen dirme amacıyla hazırlanmıştır ve hiçbir şekilde finansal enstrümanların alım veya satımı konusunda tavsiye veya finansal danışmanlık hizmeti sağlanması olarak yorumlanmamalıdır. Bu raporda yer verilen görüş ve değerlendirmeler, hiçbir şekilde Türkiye İş Bankası A.Ş.'nin kurumsal yaklaşımını yansıtmamakta olup, raporu kaleme alan uzmanların kişisel görüş ve değerlendirmeleridir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgi, görüş ve değerlendirmelerin doğru, değişmez ve eksiksiz olması konusunda herhangi bir şekilde garanti vermemektedir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgilerde herhangi bir bildirimde bulunmaksızın değişiklik yapma hakkına sahiptir. Bu rapor ve içindeki bilgilerin kullanılması nedeniyle doğrudan veya dolaylı olarak oluşacak zararlardan Türkiye İş Bankası A.Ş. hiçbir şekilde sorumluluk kabul etmemektedir.

İşbu rapor üzerinde Bankamızın telif hakkı olup, Bankamızın yazılı izni alınmaksızın herhangi bir kişi tarafından, herhangi bir amaçla, kısmen veya tamamen çoğaltılamaz, dağıtılamaz veya yayımlanamaz. Tüm haklarımız saklıdır.